

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 577-1929)

Originalt emne

Aarhus Amt

Gader

Gader/Anlæg, Udvidelse og Regulering af Gader og Veje, Gadeplaner

Jorder

Jorder/Erhvervelse af Grunde og Jorder

Jorder/Kommunens Jorder i Almindelighed

Jorder/Salg og Afstaaelse af Grunde

Sygehuse

Sygehuse/Aarhus Amtssygehus

Indholdsfortegnelse

- 1) [Byrådsmødet den 6. februar 1930](#)
- 2) [Byrådsmødet den 13. februar 1930](#)
- 3) [Byrådsmødet den 20. marts 1930](#)

Uddrag fra byrådsmødet den 6. februar 1930 - side 4

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 577-1929)

Forslag til Overenskomst med Amdtsraadet vedrørende det ny Amtssygehus.

Fra Amtmanden forelaa følgende Udkast: Mellem Aarhus Amtsraad og Aarhus Byraad er

under Forudsætning af Indenrigsministeriets Approbation indgaaet følgende

Overenskomst § 1

Aarhus Amtsråd overdrager Aarhus Købstadkommune den Amtskommunen ifølge Adkomst tinglæst den 2. Juli 1881 og den 6. December 1900 tilhørende Ejendom Matr. Nr. 750 af Aarhus Købstads Bygrunde fra Marselisborg (det nuværende Amtssygehus i Aarhus). I Overdragelsen er saaledes ikke indbefattet de til Matr. Nr. 750 stødende, Amtskommunen tilhørende Ejendomme Matr. Nr. 354 d (Annagade Nr. 32) Matr. Nr. 354 a og 356 a (Godthåbsgade Nr. 39)

og Matr. Nr. 393 (Godthaabsgade Nr. 42). Overdragelsen omfatter samtlige paa Matr. Nr. 750 værende Bygninger (derunder Barakker) med de til Bygningerne hørende Kedel- og Dampanlæg, Varme- og Lysledninger, W. C. -Installationer, og lignende, medens de i Sygehusets Vaskeri og Køkken anbragte Maskiner og de i Operationsstuerne, Røntgenafdelingen og andetsteds anbragte, til Hospitalsbehandlingen bestemte Installationer, ligesom alt Løsøre og Inventar ikke omfattes af Overdragelsen og derfor skal kunne fjernes af Amtsrådet. Ejendommen overdrages Købstadkommunen fri for Pantehæftelser og Servituter og stilles til Købstadkommunens Raadighed, naar der paa den nedenfor i § 3 omtalte Grund er opført et nyt Amtssygehus, og dette er taget i Brug. Indtil det nuværende Amtssygehus stilles til Raadighed for Købstadkommunen, svarer Amtskommunen til Købstadkommunen de Ejendommen paahvilende kommunale Skatter og Afgifter, medens Ejendommen fra den Dag, den stilles til Raadighed for Købstadkommunen, staar for dennes Regning og Risiko i enhver Henseende, saaledes at Købstadkommunen blandt andet i Ildebrandstilfælde efter den nævnte Dag skal være berettiget til at hæve Forsikringssummen.

§ 2.

Senest 3 Maaneder forinden Amtssygehuset vil blive stillet til Raadighed for Købstadkommunen, meddeler Amtsrådet Aarhus Byråd, hvornaar Overdragelsen vil kunne finde Sted, og samtidig med at Raadigheden over Sygehuset overgaar til Byrådet, betaler Købstadkommunen som Vederlag for Sygehuset Amtskommunen et kontant Beløb af 500.000 - Fem Hundrede Tusinde - Kroner.

§ 3.

Som yderligere Vederlag for det nuværende Amtssygehus overdrager Købstadkommunen

endvidere Amtskommunen til Byggegrund for et nyt Amtssygehus et ved den sydlige Side af Viborg Landevej i Aarhus beliggende ca. 66.000 m2 stort Areal af den Købstadkommunen ifølge Adkomst tinglæst den 2. Maj 1856 tilhørende Ejendom Matr. Nr. 12 a af Aarhus Købstads Markjorder fra Hasle Herred. Arealet, der vil blive opmaalt, udstykket, matrikuleret og skyldsats ved Byraadets Foranstaltning, overdrages Amtskommunen fri for Pantehæftelser og Servituter. Saa snart denne Overenskomst er vedtaget, skal Amtsraadet have Ret til at lade foretage de nødvendige Nivellementer og Opmaalinger paa Grunden, der iøvrigt stilles til Amtskommunens Raadighed snarest muligt og senest den 1. Maj 1930. Forinden Arealet stilles til Raadighed for Amtskommunen, skal det ved Byraadets Foranstaltning være ryddeliggjort for alle paa det værende Kolonihavehuse.

§ 4.

Byraadet nedlægger uden Udgifter for Amtskommunen Hovedkloaker i de nedenfor i § 5 omtalte nye Veje langs Sygehusgrundens Vestog Sydside og i Forbindelsesvejen fra den langs Sydsiden løbende Vej til Silkeborg Landevej, saaledes at Overfladevand, Grundvand og Spildevand fra Sygehuset og dets Grund efter Amtsraadets nærmere Bestemmelse gennem de nævnte Kloaker uden Udgift for Amtskommunen kan føres til Kloaken i Silkeborgvejen foruden lit den allerede i Viborgvejen nedlagte Kloak. Byraadet fører dernæst uden Udgift for Amtskommunen Vand, Gas- og elektriske Hovedforsyningsledninger til Sygehusgrunden og indgaar paa at levere "Industrivand" (Aavand) til Sygehuset eventuelt - hvis Amtsraadet maatte foretrække det - saaledes, at det tillades Amtsraadet vederlagsfrit at føre en Ledning fra Sygehuset over Kommunens Grund til Aarhus Aa, og at der overlades Amtsraadet Grund til en Pumpestation ved Aaen. Amtsraadet kan til enhver Tid foretage Boringer efter Vand paa Sygehusets Grund og gennem disse Boringer tilfredsstille Sygehusets Vandforbrug. Byraadet indgaar paa uden Udgift for Amtskommunen at føre en Vexelstrømsforsyningsledning til Sygehusgrunden, hvilken Foranstaltning skal være tilendebragt, saa snart der er anlagt en Understation ved Vesterbro og saa betids, at Sygehusets elektriske Installation kan tilsluttes, naar det under Byggeperioden af Amtsraadet anses for nødvendigt.

§ 5.

Byraadet lader i Henhold til en Amtsraadet forelagt Plan uden Udgift for Amtskommunen anlægge Veje (Gader) med Fortove langs Vestsiden af Sygehusgrunden og langs

Sydsiden af Sygehusgrunden med Forbindelse til den projekterede Ringgade samt yderligere en Forbindelsesvej (Gade) fra Vejen Vest for Sygehuset til Ringgaden og mindst en Forbindelsesvej (Gade) fra Vejen Syd for Sygehuset til Silkeborg Landevej. Disse Veje, om hvis Højdebeligenhed der snarest muligt og senest den 1. Maj d. A. vil være at tilstille Amtsraadet detailleret Længde og Tværprofil, skal være anlagte, inden Sygehuset tages i Brug, og Udgifterne ved deres Anlæg og fremtidige gode Vedligeholdelse og Renholdelse skal være Amtskommunen uvedkommende, ligesom der ingensinde skal kunne afkræves Amtskommunen noget Bidrag til disse Vejes Forsyning med Brolægning, Asfalt eller andet Belægningsmateriale eller til Fortovenes Forsyning med Kantsten, Fliser og anden Belægning. Ej heller skal der kunne afkræves Amtskommunen noget Bidrag til Vedligeholdelse, Rengøring, Istandsættelse og Udvidelse af Viborg Landevej.

Det skal nu og i Fremtiden være overladt til Amtsraadet at bestemme, hvor der vil være at anbringe Adgange til Sygehusgrunden fra de til Grunden stødende Veje.

§ 6.

Paa de Grunde, der er beliggende mellem Sygehusgrunden og Ringkøbingvej og paa Nordsiden af Silkeborg Landevej fra Ringkøbingvej til den projekterede Ringgade maa ingensinde uden Amtsraadets Samtykke opføres Bygninger med mere end 3 Beboelseslag (3 Etagér eller Butik og 2 Etagér), ligesom der ingensinde paa disse Grunde uden Amtsraadets Tilladelse maa anlægges Fabrikker eller anbringes Virksomheder, der kan foraarsage Røg, Støj eller ilde Lugt. De Husvildebarakker, der for Tiden findes paa Grunden mellem Silkeborg Landevej og det Areal, der overdrages Amtskommunen, skal være fjernede ved Byraadets Foranstaltning, inden Sygehuset tages i Brug.

Paa de Grunde, der er beliggende mellem den Vej, der vil blive anlagt Vest for Sygehusgrunden og den projekterede Ringgade, vil der uden Amtsraadets Samtykke kunne opføres Bygninger indtil den Højde, der er tilladt ifølge den nugældende for Aarhus Købstad den 12. Oktober 1909 stadfæstede Bygningsvedtægt, men der vil ingensinde uden Amtsraadets Samtykke kunne anlægges Fabrikker eller anbringes Virksomheder, der kan foraarsage Røg, Støj og ilde Lugt.

Endelig vil der paa de Grunde, der er beliggende paa Østsiden af Ringkøbingvej mellem Viborg Landevej og Silkeborg Landevej uden Amtsraadets Tilladelse kunne opføre Bygninger indtil den Højde, der er tilladt ifølge Købstadens nugældende Bygningsvedtægt, men der vil ingensinde uden Amtsraadets Samtykke i Forbygningerne paa de nævnte

Grunde kunne indrettes Fabrikslokaler eller Virksomheder, der kan foraarsage Røg, Støj og ilde Lugt.

De foranstaaende Bestemmelser i denne § skal dog ikke være til Hinder for den fortsatte Anvendelse af de Virksomheder, der allerede er anbragt paa disse Grunde.

Saa snart det maatte være muligt, foranlediger Byraadet, at der udfærdiges og tinglæses de Deklarationer, der er nødvendige til Sikring af de i denne § omhandlede Servituter.

§ 7.

Saalænge Amtskommunen svarer Skatter og Afgifter til Købstadkommunen af det nuværende Amtssygehus, skal der ikke kunne afkræves Amtskommunen Skatter og Afgifter til Købstadkommunen af den nye Sygehusgrund eller af de Bygninger, der bliver opført paa denne; men fra det Tidspunkt, Amtskommunen fritages for at svare Skatter og Afgifter til Købstaden staden af det nuværende Amtssygehus (jfr. § 1) skal der kunne afkræves den Skatter og Afgifter til Købstadkommunen af det nye Sygehus; dog skal de kommunale Skatter, der paa det nævnte Tidspunkt paahviler eller fremtidig maatte komme tit at paahvile den ny Sygehusgrund eller de Bygninger, der i Tidens Løb bliver opført paa den, ingensinde kunne afkræves Amtskommunen af Købstadkommunen med et højere Beløb end 1000 - Et Tusinde --Kroner aarlig.

Amtskommunen betaler sædvanligt Bygningsgebyr i Anledning af Sygehusets Opførelse og Afgift for Installation af Vandklosetter (W. C.) og svarer i Afgift for Afløb fra Vandklosetter samt for Levering af Vand til Husholdningsbrug, Vaskeri og Varmeanlæg (Industrivand), Elektricitet og Gas de i Henhold til Aarhus Kommunes Regulativer til enhver Tid fastsatte Takster, med den Adgang til Nedsættelse af disse Takster, som maatte indrømmes andre større Forbrugere.

§ 8.

Udgifterne ved Opmaaling, Udstykning, Matrikulering og Skyldsætning af det Areal, der overdrages Amtskommunen, og ved Udfærdigelsen og Tinglæsningen af de i § 6 sidste Stykke nævnte Deklarationer udredes af Købstadkommunen, medens de øvrige Udgifter ved Handelens Berigtigelse udredes med Halvdelen af hver af de 2 Kommuner".

Fra Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse forelaa følgende Indstilling:

"Udvalget kan anbefale Byraadet at tiltræde det foreliggende Forslag til Overenskomst paa

følgende Vilkaar:

I § 1 indføjes i Linie 10 efter "W. C. Installationer": "Badeindretninger".

Ad § 4 Linie 10. Ordene "og indgaar paa at levere Industrivand (Aavand) til Sygehuset" udgaar, idet Amdsraadet henvises til vedlagte Erklæring fra Vandværksudvalget.

Ad § 4 Linie 13. Efter "Aarhus Aa" indføjes: "og at der paa tilsvarende Vilkaar, som Grunde ved Aaen sælges til til andre, overdrages Amdsraadet Grund til en Pumpestation ved Aaen. Den paagældende Ledning skal nedlægges i Gader og Veje".

Ad § 4. Sidste Punktum affattes overensstemmende med vedlagte Erklæring fra Belysningsudvalget.

Ad § 5 Linie 3. Ordene "Sygehusgrunden med Forbindelse til den projekterede Ringgade samt yderlige en Forbindelsesvej (Gade) fra Vejen Vest for Sygehuset til Ringgaden" udgaar og erstattes med: "denne, ligesom der anlægges mindst en Forbindelsesvej (Gade) fra Vejen Vest for Sygehuset til "Ringgaden".

Ad § 5 Linie 10 - 11. Ordet "Renholdelse" udgaar. - Efter Stk. 1 indføjes: "Amdsraadet deltager efter de gældende Vedtægter i Renholdelsen af de Arealet omgivende Veje med Undtagelse af Viborgvejen".

ad § 6. Næstsidste Stykke affattes saaledes: "De foranstaaende Bestemmelser i denne § skal dog ikke vedrøre de allerede solgte Grunde, idet Byraadet naturligvis ikke kan paalægge disse ny Servitutter. (Disse Arealer er paa vedlagte Plan betegnede med sort Skravering)".

I Forbindelse med Sagen forelaa tillige følgende Erklæringer:

Fra Vandværksudvalget:

"Vedrørende Spørgsmaalet Vandforsyning til Aarhus Amtssygehus under Forudsætning af, at Hospitalet bygges paa den omhandlede Grund ved Silkeborg Landevej, skal Udvalget foreslaa, at Salgsbetingelserne i saa Henseende affattes i Overensstemmelse med de paa Mødet med Amtets Sygehusudvalg af Vandværksudvalgets Formand givne Tilsagn saaledes:

- 1) Kommunen lægger Vandledning førende artesisk Vand i Viborgvejen;
- 2) at det, om det ønskes, tillades Amtssygehuset at føre Ledning i Kommunens Veje - dog

efter Vejvæsenets nærmere Anvisning - til Amtssygehusets Grund fra en af Amtssygehuset bygget Aavands-Pumpestation;

3) endvidere bemærkes, at Kommunens nuværende Højdebeholder for Aavands-Pumpeanlægget næppe ligger saa højt, at den kan forsyne den omhandlede højtliggende Grund, men da Vandværksudvalget for Tiden har under Overvejelse at forhøje Trykket paa Aavands-Pumpeanlægget, vil Amtssygehuset, saafremt en saadan Nyordning vedtages af Byraadet, kunne faa Forsyning af Aavand efter nærmere Forhandling, idet man med Hensyn hertil vil stille sig saa imødekommende som muligt."

Fra Belysningsudvalget:

"I Anledning af de førte Forhandlinger om Elektricitetsforsyning til det nye Amtssygehus skal Udvalget meddele, at man kan levere enten Jævnstrøm, 2 X 220 Volt, eller højspændt Vekselstrøm ført ind paa Amtssygehusets Grund.

Medens Jævnstrømmen kan leveres efter de almindelig Tariffer, vil det være nødvendigt at føre særlige Forhandlinger, hvis der ønskes Vekselstrøm, af Hensyn til de hermed forbundne Anlægsomkostninger.

Udvalget vil ved eventuelle Forhandlinger stille sig saa imødekommende som muligt overfor Amtssygehuset."

Borgmesteren erindrede om de mange Forhandlinger, der havde været ført angaaende denne Sag, men nu var man omtrent naaet til Enighed. Efter Udvalgenes sidste Forhandling blev det overdraget til Amtmanden at forme en Kontrakt i Henhold til de mundtlige Aftaler, og denne forelaa nu, men Udvalget havde taget Forbehold overfor enkelte mindre Ting. Sagen drejede sig om et Magelæg mellem Kommunen og Amtet, saaledes at Kommunen afgiver et Jordstykke mellem Viborgvej, Ringkøbingvej og Ringgaden, dog at der bliver Plads til en Karré mellem Ringgaden og Sygehusets Grund. Arealets Størrelse var 66.000 m², og Kommunen overtager til Gengæld det gamle Amtssygehus, hvis Grund har en Størrelse af 21.098 m². Prisen for Jorden ved Viborgvej var sat til 5 Kr. pr. m² eller 330.000 Kr., men desuden skulde Kommunen anlægge Gader langs Grunden, og Udgiften hertil var anslaaet til 143.000 Kr.; endelig skulde der betales 500.000 Kr. i Bytte, hvorved man altsaa kom op paa 973.000 Kr. Amtssygehusets Grund med Bygninger stod i Ejendomsskyld til 882.000 Kr., og hvis Tallene passede paa begge Sider, blev det jo ingen Foræring til Kommunen, men Udvalget havde ment, at Byen maatte bringe dette Offer for at

beholde Amtssygehuset paa Aarhus Grund. Hvis Aarhus fik et Universitet, var det en Nødvendighed ogsaa at have Sygehuset som Undervisningsanstalt for Fremtidens Læger. Angaaende hvad det gamle Amtssygehus kunde anvendes til, saa kunde det jo ikke afgøres i Øjeblikket, men der vilde sikkert i Løbet af et Par Aar komme forskellige Ting frem, som der nødvendigvis skulde skaffes Plads til, og som kunde anbringes billigere derude end ved at bygge nye Bygninger. Der var f. Eks. Tale om en Klinik for orthopædiske syge m. m., saa man behøvede ikke at frygte for, at det blev nødvendigt at rive Bygningerne ned. Taleren vilde meget henstille til Medlemmerne ikke at omtale disse Forhold, da det kunde vanskeliggøre senere Forhandlinger. Der var som nævnt Uenighed om nogle Smaating, f. Eks. hvad der skal afleveres med Bygningerne; her var Badekarrene gledet ud af Forslaget, men det var senere berigtiget, saa at de fulgte med. En anden Ting var, at Sygehuset ønskede Aavand tilført og derfor forlangte at maatte lægge en Ledning til Aaen; det var Udvalget gaaet med til, men saaledes, at den blev lagt gennem Gaderne og ikke over Byggegrundene. Efter Udkastet kunde det ogsaa se ud til, at Amtet krævede at faa en gratis Grund til en Pumpestation, men de var senere gaaet med til at betale den med den almindelige Pris. Der havde ogsaa været Spørgsmaal om, hvorvidt Kommunen kunde levere Aavand til Sygehuset, men det var tvivlsomt, at det kunde lade sig gøre, da Grunden laa saa højt; dette Spørgsmaal var henvist til særskilt Forhandling med Vandværksudvalget i Henhold til den foreliggende Skrivelse fra Udvalget. Det samme gjaldt Levering af elektrisk Strøm, som var henvist til Forhandling med Belysningsudvalget, og dette havde i Henhold til den foreliggende Skrivelse lovet at stille sig velvilligt hertil. Angaaende Renholdelse af Gaderne omkring Sygehuset havde Udvalget den Opfattelse, at man havde krævet, at det var Sygehusets Pligt at besørge denne. I Amtmandens Udkast stod der imidlertid, at Sygehuset skulde være fri derfor, men det havde Udvalget protesteret imod, og Amtet havde ogsaa bøjet sig derfor, dog havde man ikke krævet Renholdelse af Viborgvej, da den laa meget højere og tillige var en Landevej. Der havde været en lille Misforstaaelse m. H. t. Adgangsvejene til Sygehuset, men den var bragt ud af Verden. Som det fremgik af Forslaget, var der lagt forskellige Servituter paa de omliggende Ejendomme; ved en Samtale, som Taleren havde haft med Amtmanden, havde denne udtalt, at der muligvis vilde blive krævet at faa lagt Servitut paa Arealet Syd for Silkeborgvej, men det nægtede Taleren bestemt at gaa med til; det var at komme for langt ud, og det forelaa altsaa heller ikke endnu. Taleren anbefalede at tiltræde Overenskomsten med de af Udvalget foreslaaede Ændringer.

(J. Nr. 577-1929)

Overenskomsten med Amdtsraadet angaaende det ny Amtssygehus.

Borgmesteren gjorde Rede for, hvad der var passeret siden sidste Møde. Amdtsraadet havde nu tiltraadt saa godt som alle de Ændringer, Byraadet krævede, f. Eks. Renholdelse af Gaderne med Undtagelse af Viborgvej; derimod skulde de ikke have nogen Udgift til Anlæg af Vejene eller deres senere Vedligeholdelse. Den eventuelle Pumpestations Grund ved Aaen var sat til at koste 15 Kr. pr. m², men Udvalget var her gaaet ned til det halve, og saafremt Kommunen skal forsyne Sygehuset med Aavand, skal det ske paa samme Vilkaar som de øvrige Forbrugere. Angaaende Gas og Lys fik de Ret til at stikke til Ledningerne i Gaderne, og Forbruget skal betales med samme Pris, som andre betaler. Der var Tale om, at de muligvis vilde have Stærkstrømsledning, og i saa Fald skulde Forbruget betales med 10 Øre pr. K. W., regnet efter en Kulpris af 15 Kr. og med 1 Øres Stigning eller Fald, hvis Kulprisen steg eller faldt 2 Kr. Taleren henstillede at godkende Overenskomsten, der saa skal indsendes til Ministeriets Godkendelse, idet man naturligvis havde forbeholdt sig denne, ligesom Amdtsraadet forbeholdt sig Sundhedsstyrelsens Approbation. Angaaende det sidste blev der maaske en Vanskelighed, idet der muligvis vilde blive krævet Servitut paa Arealet Syd for Silkeborgvej, saa der ikke maatte lægges Fabrikker o. l. der. Men det vilde være saa stort et Tab for Kommunen, at man næppe kunde gaa ind derpaa.

Andr. Bitsch bemærkede, at alle i Byraadet var enige om, at Kommunen bør bringe Ofre for at bevare Amtssygehuset i Aarhus; men det var en noget ejendommelig Form, at Byraadet først gav sit Tilbud om 500000 Kr., og der saa bagefter skulde forhandles om Enkeltheder. Aarhus By havde strakt sig meget vidt, men der syntes stadig at komme nye Krav frem om Servituter o. l., saa man næsten blev betænkelig ved at lægge Kommunens Skævefabrik paa Arealet ude ved Aaen.

Borgmesteren svarede hertil, at man ikke gav det fulde Tilbud, før man havde faaet alt med,

og Amsraadets Udvalg havde ogsaa tiltraadt samtlige Krav. Da de bagefter kom til at tale om Tingene for sig selv, gik de bort fra en Del af det, men det var senere tiltraadt igen. Det eneste Sted, hvor Byen havde lempet sig, var angaaende Prisen for Pumpestationens Grund.

J. Perregaard havde gjort den Erfaring, at Landboerne ofte forhandlede paa den Maade, at naar de var gaaet med til et eller andet, sagde de bagefter, at de ikke havde Mandat dertil; derfor var en Forhandling ofte umulig. Amtmanden havde i sin Tid været Sekretær hos Foligsmanden og havde maaske der lært den samme Metode. Kommunen havde ogsaa givet efter m. H. t. Elektricitetsprisen.

Borgmesteren mente, det var en jævn god Pris, man skulde have.

J. R. Fanger gjorde opmærksom paa, at Forbruget skal maales paa Højspændingssiden, saa de tog selv Tabet.

Borgmesteren fandt, at Overenskomsten i det hele var god nok for Byen, og man kunde ogsaa staa sig ved at sælge Jord ved Aaen til Kr. pr. m2.

Overenskomsten med de anførte Ændringer godkendtes.

Uddrag fra byrådsmødet den 20. marts 1930 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 577-1929)

Indenrigsministeriets Samtykke til Overenskomsten med Amsraadet angaaende Amtssygehuset.

Toges til Efterretning.

